

4. Рекомендації щодо зезпечення принципів академічної доброчесності укладачі: підкомісія 303 «Академічна доброчесність». 2016 р. 24 с.
5. Хоружий ГФ. Європейська політика вищої освіти: монографія. Полтава. 2016. 384 с.
6. Kharat R, Chavan PM, Jadhav V, Rakibe K. Semantically Detecting Plagiarism for Research Papers. Int J Engin Res Applicat (IJERA). 2013. 3 (3). P. 77-80.
7. Kim K.J., Jee Y.-H., Lee D.W., Shim M.-S. Medical student plagiarism in problem-based learning courses. Med Educ Online. 2016. 21 (1). P.305-337.
8. Martin, B. R. Whither research integrity? Plagiarism, self-plagiarism and coercive citation in an age of research assessment. Research Policy. 2013. 42 (5). P. 1005-1014.
9. Mecca J. T., Gibson C., Giorgini V., Medeiros K. E., Mumford, M. D., Connelly S. Researcher Perspectives on Conflicts of Interest: A Qualitative Analysis of Views from Academia. Science and Engineering Ethics. 2015. 21 (4). P. 843-855.

ФОРМУВАННЯ ІНТЕГРАЦІЙНО-ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

Овдійчук Л. М.

*кандидатка педагогічних наук, доцентка,
доцентка кафедри української мови та літератури
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені академіка Степана Дем'янука»
м. Рівне, Україна*

Фахова підготовка майбутніх учителів української мови та літератури в епоху глобальних зрушень потребує якісних змін на рівні освітніх професійних програм, начальних планів, що відображається на змісті, а також на організації навчального процесу. Очевидно, що «... одним зі шляхів оновлення змісту освіти й навчальних технологій, узгодження їх із сучасними потребами, інтеграції до світового освітнього простору є орієнтація навчальних програм на компетентнісний підхід і створення ефективних механізмів його запровадження» [3, с. 4].

Автономізація закладів вищої освіти спричинилася до системного реформування навчальної діяльності, упровадження індивідуальних

траєкторій навчання, інноваційних технологій в освітній процес. Різнобічні аспекти процесу професійної підготовки майбутніх вчителів української мови та літератури на засадах компетентнісного підходу є предметом досліджень Л. Базиль, М. Вовк, Н. Волошиної, Н. Голуб, О. Горошкіної, А. Градовського, С. Жили, О. Ісаєвої, О. Караман, С. Карамана, О. Копусь, В. Коваль, О. Куцевол, О. Лілік, Н. Романишиної, О. Семенов, Т. Симоненко, А. Ситченка, Б. Степанишина, Г. Токмань, Ф. Штейнбука та ін.

Фахові компетенції майбутнього словесника зокрема, ступінь сформованості системи знань і вмінь, філологічних і педагогічних здібностей, ціннісних орієнтацій, інтегративних показників культури мовлення, стилю спілкування, необхідних для якісного виконання педагогічної діяльності дослідила О. Семенова [4, с. 32]

Теоретичні та методичні засади формування професійної компетентності майбутніх учителів-філологів опрацювала В. Коваль. Вчена розробила структуру професійної компетентності, обґрунтувала методику формування професійної компетентності майбутніх учителів-філологів на основі вдосконалення змісту фахових дисциплін [2].

Наукове дослідження Л. Базиль присвячен проблемі розвитку літературознавчої компетентності майбутніх учителів української мови і літератури, визначен сутність, зміст і структуру цього складного особистісно-професійного феномену [1].

Проте вказані наукові праці не вичерпують питання специфіки компетентнісної підготовки майбутнього вчителя української мови.

У нашому дослідженні акцент зроблен на формуванні інтеграційно-літературознавчої компетентності майбутніх учителів української мови і літератури у процесі професійного навчання та визначен шляхи, технології, методи і засоби її формування.

Інтеграційно-літературознавча компетентність формується у процесі вивчення історико- і теоретико-літературних курсів, дисциплін «Фольклор», «Дитяча література», «Літературне краєзнавство» й окремих спецкурсів та предметів за вибором («Виразне читання», «Теорія і практика аналізу художнього тексту») на змістовому рівні у контексті міждисциплінарних зв'язків, які простежуються через:

- інтеграцію внутрішньопредметну: між розділами літературознавчої науки про художню літературу, компаративістику, біографістику та між історією літератури, теорією літератури, літературною критикою;
- інтеграцію відомостей із суміжних гуманітарних наук: філософії, історії та культури України і світу, психології, педагогіки, мовознавчих дисциплін під час аналізу художнього і фольклорного тексту, вивчення біографії письменника та літературного періоду;

– інтеграцію сприймання і розуміння художньої літератури та фольклору з іншими видами мистецтв (музика, живопис, архітектура, театр, кін тощо);

– інтеграцію з методикою навчання літератури, яка зорієнтована на підготовку до викладання літератури в школі ;

На діяльнісному рівні формування інтеграційно-літературознавчої компетентності відбувається через:

– інтеграцію інноваційних технологій (критичного мислення, ІКТ, особистісн зорієнтованої технології) у традиційний навчальний процес;

– інтеграцію форм навчання: аудиторних занять та самоосвіти (самостійної та індивідуальної роботи);

– інтеграцію навчальної та позааудиторної виховної діяльності;

– інтеграцію аудиторного із дистанційним навчанням;

– інтеграція навчальної та науково-дослідницької діяльності.

Для формування ІЛК (інтеграційно-літературознавча компетентність) визначен необхідні педагогічні умови: зєзпечення міждисциплінарної інтеграції (змістовий аспект), інтеграції технологій, форм, видів діяльності; навчально-педагогічної взаємодії викладача і студента. Вивчення літературознавчих дисциплін на засадах інтеграції передбачає поєднання групової, індивідуальної, самостійної роботи; упровадження стратегій критичного мислення (ведення бортового журналу лекції, створення графічних систематизаторів, формулювання «товстих і тонких» запитань), хмарних та ігрових технологій, кейс-методу; застосування методів навчання: проблемна лекція, євристична бесіда, демонстрування, ілюстрування, художня оповідь, інсценізація, зіставлення; використання засобів навчання: авторських мультимедійних презентацій лекцій, навчально-методичних комплексів (цифрових); посібника «Дитяча література».

Для з'ясування сформованості ІКЛ у студентів, які навчаються за інтеграційною методикою, визначен компоненти: мотиваційний, когнітивний, діяльнісний. Критерії сформованості ІКЛ вимірюються за допомогою мотиваційно-аксіологічного, когнітивно-рефлексивного та креативно-діяльнісного показників, відповідн до чоґ виокремлен рівні: високий, середній, низький. За результатами проведених зрізів (есе, тести) виявлен позитивні зміни у мотивації студентів до навчання, посиленні пізнавального інтересу до вивчення предметів літературознавчоґ циклу, у показниках якості знань. Отже, під час інтеграційного вивчення дисциплін літературознавчоґ циклу спостерігається позитивна динаміка формування інтеграційно-літературознавчої компетентності майбутніх учителів української мови та літератури.

Література:

1. Базиль Л. О. Теоретичні і методичні засади розвитку літературознавчої компетентності майбутніх учителів української мови і літератури: дис. ... д-ра пед. наук: спец. 13.00.04 / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2016. 571 с.
2. Коваль В. О. Теоретичні і методичні засади формування професійної компетентності майбутніх учителів-філологів у вищих педагогічних навчальних закладах: монографія. Умань: ППО Жовтий О. О. 2013. 455 с.
3. Компетентнісний підхід у вищій освіті: світовий досвід. Укладачі: Антонюк Л.Л., Василькова Н.В. та ін.. Київ: КНАУ. 2016. 62 с.
4. Семенова О. М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури: монографія. Суми: Мрія-1, 2005. 404 с.

ОСОБЛИВОСТІ ВІЙСЬКОВО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ У ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Окаєвич А. В.

аспірант,

*викладач кафедри морально-психологічного зєзпечення діяльності військ
Інституту морально-психологічного зєзпечення
Національної академії сухопутних військ
імені гетьмана Петра Сагайдачного
м. Львів, Україна*

Ефективність виконання офіцером службово-бойових завдань обумовлен низкою умов, Серед яких професіоналізм, мотивація та сформованість особистих та професійних якостей, насамперед його емоційно-вольової стійкості. Процес формування емоційно-вольової стійкості потребує врахування інтегративного характеру професії військово-службовця та необхідності нуття ним вмінь контролю проявів емоцій.

Емоційно-вольова стійкість як інтегративна властивість особистості формується в процесі військово-професійної підготовки в спеціально створеному освітньому середовищі вищог військового навчального закладу, належний рівень сформованості якої зєзпечує успішне виконання навчальних та службово-бойових завдань в умовах впливу психотравмуючих факторів. Її формування відбувається в процесі військово-професійної підготовки з використанням спеціально змодельованих